

AZ AKTÍV ZENETANULÁS MÓDSZER EMPIRIKUS HATÁSVIZSGÁLATA

T-13

Asztalos Kata *, **Honbolygó Ferenc ****, **Lukács Borbála ****, **Maróti Emese *****

* *Szegedi Tudományegyetem, JGYPK*

** *MTA TTIK Agyi Képző Központ*

*** *BME Pszichológia Doktori Iskola*

Kulcsszavak: zenei képességek; tantárgypedagógia; empirikus hatásvizsgálat

Az előadás célja a zenei képességek fejlődésével kapcsolatos kutatásaink bemutatása. A követéses vizsgálat alapja a Kodály-koncepcióra épülő iskolai zenei nevelés módszertani továbbfejlesztése, az éneklést és a zenehallgatást kísérő mozgás kreatív integrálásával. Munkánk során a zenepedagógiai modellek fejlesztését interdiszciplináris keretbe helyezzük, és a pedagógiai vonatkozások mellett a pszichológia és a kognitív idegtudomány eszköztárát is alkalmazzuk. Az előadásban bemutatjuk a kutatások elméleti keretét és az alkalmazott vizsgálati eljárásokat, valamint részletesen beszámolunk a zenei képességek mérését célzó online diagnosztikus elektronikus rendszeren alapuló módszerről, és az ezzel kapott első empirikus eredményekről.

A kutatás célja az alkalmazott zenepedagógiai módszerek hatásának széleskörű vizsgálata. A követéses vizsgálatban összesen 102 diák vesz részt. Zenei képességeik fejlődését saját fejlesztésű online diagnosztikus mérőeszkővel követjük, amely zenei reprodukciótessel egészül ki. Utóbbi adatfeldolgozása is objektív, digitális eszközök segítségével zajlik. A zenei képességteszt összesen 110 itemet tartalmaz, belső konzisztenciaértéke 0,89. A másfél évet felölelő első három mérési pont alapján elmondható, hogy azoknak a kísérleti csoportoknak, amelyek egyik része alap, másik része emelt óraszámúban tanulja az ének-zenét, szignifikánsan nőtt a teljesítménye valamennyi adatfelvétel esetében. A kontrollcsoportok eredményei azonban nem mutatnak statisztikai eltérést. A legnagyobb fejlődés (15%p) az emelt órában ének-zenét tanuló diákok zenei teljesítménye esetében figyelhető meg. A kísérleti csoportok esetében a mért területek közül a dallamhallás, a harmóniahallás és a vizuális kapcsolás feladatain elért pontszámok mutatnak ugrásszerű növekedést. Kiemelkedő az emelt óraszámúban fejlesztésben részesülő diákok dallami vizuális-auditív kapcsolás terén elért eredménye az első és a harmadik mérési pont között ($M_1=56$, $SD_1=26$; $M_3=87$, $SD_3=17$). Jelenleg zajlik a ritmusreprodukció-teszt validálása, ám az már az elemzések jelenlegi fázisában is elmondható, hogy az itemek nehézsége összefüggést mutat az R programban végzett számítások eredményeivel.

A kapott eredmények felhasználhatók a módszertani lépések további tervezésében. Bár az adatfelvétel szempontjából a vizsgálat kezdeti szakaszában járunk, az eredmények azt mutatják, hogy a zene és a mozgás kapcsolatát előtérbe helyező módszer nem csupán emelt óraszámúban, de heti két alkalommal is jelentős jótékony hatást gyakorol a gyermekek zenei képességeinek fejlődésére. A további adatfelvételek és elemzések a jövőben lehetővé teszik, hogy egyre több kognitív és affektív területen tárjuk fel a fejlesztő kísérlet hatásait.

A tanulmány elkészítését a Magyar Tudományos Akadémia Tantárgy-pedagógiai Kutatási Programja támogatta.